

KEELEKÜMBLUSE TEOORIA JA METOODIKA

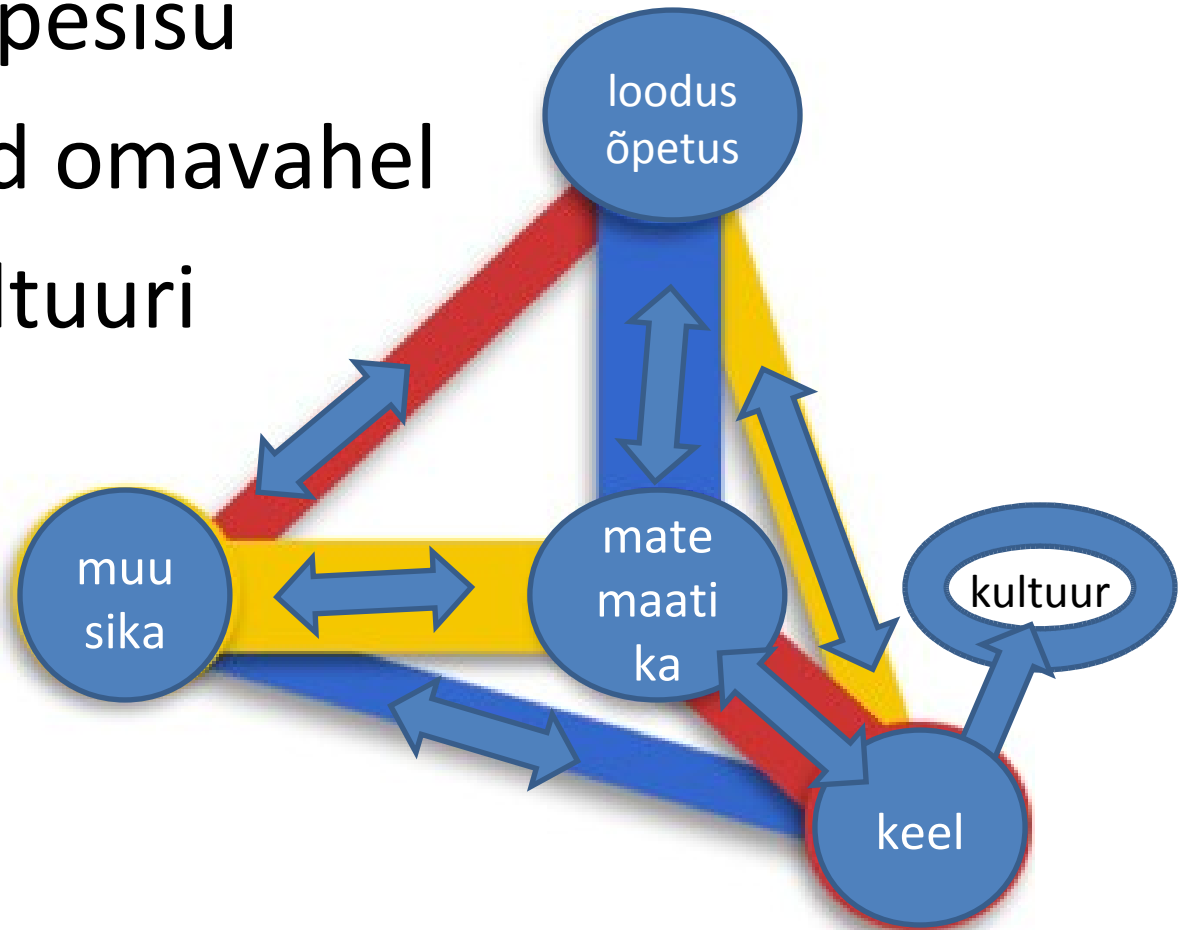
Ph.D Ülle Rannut

3.

Keele ja õppesisu integreerimine (CLIL)
Integreeritud õppekava

- Keelekümbluse õppekava integreerib 3-e valdkonda
 - Keelt ja õppesisu
 - Õppeaineid omavahel
 - Keelt ja kultuuri

CLIL - Content and Language Integrated Learning (Content-based instruction)

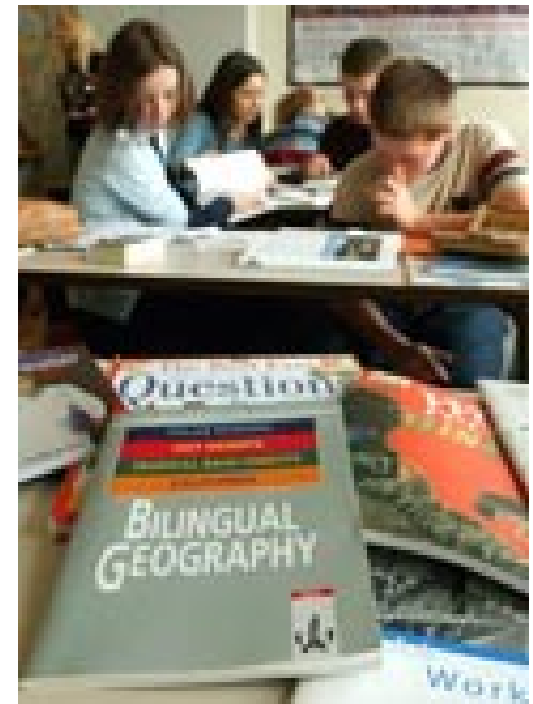
- Termin võeti kasutusele 90-ndatel aastatel.
- Sisupõhine ehk sisust lähtuv keeleõpe (CLIL): keelt kasutatakse, et õppida – keel on vahend.
- Traditsiooniline keeleõppetund: keelt õpitakse, et kasutada - keel on eesmärk.

Sisupõhine keeleõpe: keele ja õppesisu integreerimine

Keele ja sisu integreerimise meetod (CLIL) on muutunud katusterminiks, mis kirjeldab

- 1) mingi õppeaine sisu (nt geograafia, füüsika) omandamist teise keele (võõrkeele) vahendusel;
- 2) võõrkeele õppimist sisust lähtuvalt, uurides mingisugust teemat.

CLIL sisust lähtuva keeleõppe põhimõtted

- Meetodi aluseks on põhimõte, et aineid õpitakse keeles, mis ei ole laste emakeel.
- Keeleoskus on vahendiks õppesisu omandamisel.
- Keel on integreeritud ülejäänud õppekavaga.
- Keeleõppetulemusi tõstetakse motivatsiooni suurendamise ja kontekstuaalse keeleõppe kaudu. Kui õpilased on teemast huvitatud, siis nad on ka rohkem motiveeritud teema käigus kasutatavat keelt omandama.
- CLIL põhineb keele omandamisel, mitte õppimisel.

Kuidas CLIL toimib?

- Keele kasutamine ja omandamine toimub tegeliku elu situatsioonides loomulikult teel integreeritult kogu õppeprotsessiga.
- CLIL on pikaajaline protsess. Õpilased saavutavad akadeemilise pädevuse keeles pärast 5-7 aastat kakskeelses programmis osalemist.
- Kõneladus on tähtsam kui keele korrektsus ja vigu vaadeldakse kui loomulikku osa keele arengus.
- Kõneladus saavutatakse keelt erineval eesmärgil suhtlusvahendina kasutades.
- Lugemisel on CLIL keeleõppes oluline osa, kuna enamus õppesisu omandamisest toimub tekstide lugemise teel.

Fred Genesee

kümblusprogrammide kogemusest

- Kümblusprogrammides saadud kogemused näitavad, et teise keele õpe, kus keel ja teiste õppeainete sisu on integreeritud, on tunduvalt efektiivsem kui üksnes ainetunnis isoleeritult toimuv keeleõpe (Genesee, 1987).
- Viimase kümne aasta jooksul on toimunud märgatav nihe teise keele õppeprogrammides keele ja õppesisu integreerimise suunas (Enright & McCloskey, 1989).

Keele ja õppesisu laialdase integreerimise põhjustest

(Snow, Met, & Geneses, 1989)

- Esiteks, keelt omandatakse kõige efektiivsemalt mõttekas kommunikatiivses tegevuses – loomulikes ja olulistes sotsiaalsetes situatsioonides.
- Kakskeelses koolis, kus õppeaineid omandatakse teises keeles, pakub õppeainete sisu mõtteka konteksti teises keeles suhtlemiseks.
- Keeleõppetunnis, kus puudub õpilase jaoks mõttekas kontekst, jääb motivatsioon madalaks.

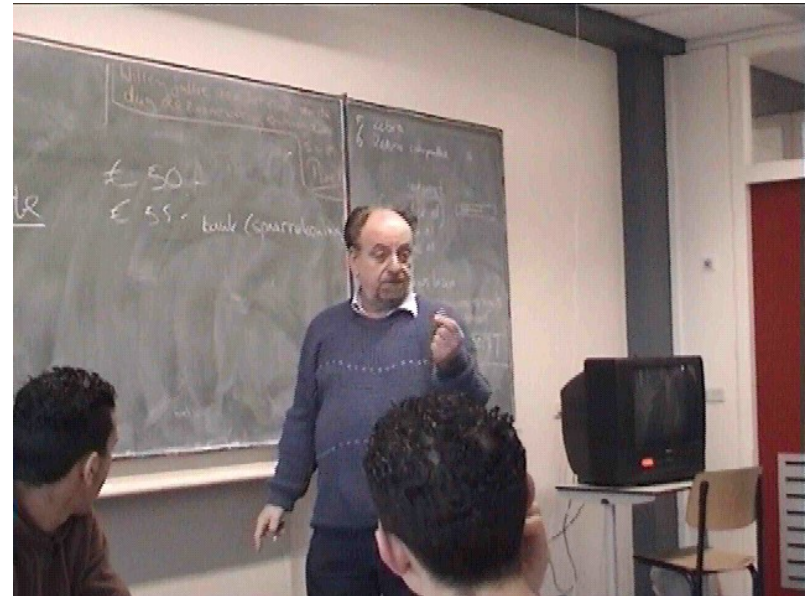
Kui sisupõhine õpetamine toimub üksnes keeleõppetunnis ...

- Kui sisupõhine õpetamine toimub keeleõppetunnis, siis võib kontekstiks ehk sisuks olla õppekavast tulenev teema, mida parasjagu võetakse läbi esimeses keeles ehk õppekeeles, samas võib sisuks olla ka igasugune eakohane ja huvipakkuv teema või tegevus, mis ei ole otseselt õppekavaga seotud.

Ka uusimmigrantide keeleõpe toimub sisupõhiselt

Erinevaid õppeaineid ja keelt integreerides kaetakse valdkondlikult erinev keelekasutus ja toetatakse teises keeles õppijaid üldainetest arusaamisel ning keele ja sisu omandamisel.

- Sisupõhine keeleõpe integreerib keeleõppetunnis erinevatest õppeainetest pärit tekste, teemaosi ja tegevusi (nt arvutamine).
- Matemaatika on üks enamintegreeritud valdkondadest ja arvutusülesanded sagedased tegevused probleemide lahendamisel.

Keele ja õppesisu integreerimise teine põhjus (Snow, Met, & Geneses, 1989)

- Õppeainete tekstid on mõttekaks ja motiveerivaks kontekstiks, milles keele struktuure ja sõnavara omandada.
- Autentne vestlus õppetegevustes, mille eesmärgiks ei ole elutu keelestruktuuride harjutamine, vaid mõttekas arutelu mingil kindlal eesmärgil, annab tunduvalt motiveerivama konteksti keelekasutuseks ja suhtlusoskuse omandamiseks.

Keel kui kognitiivse ja sotsiaalse arengu osa

- Esimese keele omandamine toimub käsikäes lapse kognitiivse ja sotsiaalse arenguga. Keel on oluliseks vahendiks, mille kaudu toimub sotsiaalne ja kognitiivne areng (Ochs,1988).
- Kui teist keelt või võõrkeelt õpetada isoleeritult, siis eristame sellega keele lapse arengu teistest aspektidest – tema terviklikust arengust.
- Teise keele omandamine integreeritult võimaldab arendada last tervikuna ning keeleomandamine on osa lapse kognitiivsest ja sotsiaalsest arengust.

Keele ja õppesisu integreerimise tähtsusest: keel ja kontekst

- Keeleõppe konteksti uurijad on juhtinud tähelepanu sellele, kui suured vormilised ja funktsionaalsed erinevused on keelekasutusel erinevates kontekstides (Halliday, 1985; Wells, 1985). Näiteks erineb keelekasutus koolis suure määral keelekasutusest väljaspool kooli (Cummins, 1981; Heath, 1983; MacLure & French, 1981). Matemaatikatunnis kasutatav keel erineb sellest, kuidas me kasutame keelt teistes õppeainetes (nt sotsiaalteadustes).
- See, et me oleme omandanud sõnavara ja keelestruktuurid ühes kontekstis ja oskame neid seal kasutada, et tähenda veel, et me tuleksime toime uues kontekstis neid kasutades. Vastupidi, uurijad on täheldanud, et konteksti muutumisel ei tule õpilased enam isegi tuttava sõnavara piires arusaamise ja suhtlusega toime.
- Keele ja õppesisu integreerimine võimaldab arendada oskust tulla toime erinevates kontekstides suheldes ning aru saada keelest ka siis, kui kontekst on muutunud (Short 1994). Sellele aitab kaasa ka õppeainete omavaheline integreeritus.